

Státní banka. Překvapení od Fialy. Placení kartou a penězi: Nový vývoj

parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Statni-banka-Prevvapeni-od-Fialy-Placeni-kartou-a-penezi-Novy-vyvoj-739817

Daniela Černá

19.07.2023 4:40 | Analýza

„Nikdy už dětem nedáte padesátikorunu do kasičky?“ K veřejné debatě na téma karty, nebo hotovost promluvili znalci. „Proč by měli obchodníci či hospodští odevzdávat bankám poplatek za něco, co oni sami nepotřebují?“ ptá se Radomil Bábek, předseda Podnikatelských odborů. Jeden z nejcitovanějších ekonomů republiky a poradce premiéra Štěpán Křeček se zastal příznivců prosazení práva na hotovost do ústavy.

Sdílej

Foto: Hans Štembera

Popisek: **Bankomat, ilustrační foto**

„Karty nebereme“ nebo „Do 30 korun jen hotovost“. I s takovými podmínkami se setkávají zákazníci. Lépe řečeno, přes prázdniny je systém práce s hotovostí více vidět. Faktem je, že někteří obchodníci přestali brát platební karty, ovšem lidé si přitom už zvykli na bezhotovostní služby.

„Bezhotovostní platby jsou dobrý sluha, ale zlý pán. Pohodlí pro obě strany, prodávající i kupující, je zcela zřejmé, ovšem nebezpečí zneužití bezhotovostních plateb státem, tedy politiky a úředníky, je ještě zřejmější,“ uvedl Radomil Bábek, předseda Podnikatelských odborů. „Hotovost, peníze, které máme fyzicky v ruce, jsou naší svobodou. Jakmile přejdeme jen na bezhotovostní platby, staneme se všichni rukojmím státu a politiků. Ovšem fakt, že někteří obchodníci odmítají bezhotovostní platby, je dán zcela pragmaticky tím, že zatímco pro zákazníka jde o bezplatné pohodlí, obchodník

toto pohodlí zaplatí bance poplatkem, který není malý. Proč by tedy měli obchodníci či hospodští odevzdávat bankám poplatek za něco, co oni sami nepotřebují?“ ptá se.

V mediálním prostoru se objevily i poznatky o hrozbě zhroucení trhu, pokud by lidé přešli na platbu v hotovosti ve větším měřítku. „To je zcela absurdní. Je to z oboru vyvolávání paniky a kreslení čerta na zeď. Jediné, co by se mohlo zhroudit, by byla některá oddělení bank, protože by přišla o práci. A hroutit by se mohli i někteří politici, protože přechodem na hotovostní platbu ve velkém měřítku by se jim zhroutil jejich sen o absolutní kontrole občanů,“ konstatoval.

Jenže, velmi laicky řečeno, není vlastně drtivá převaha plateb kartou, ke které směřuje Česká republika, v podstatě totéž co EET? „Skutečně, podstata je stejná. Bezhotovostní platby jsou evidovány, tedy jde o formu evidence tržeb. Potvrzuje to i fakt, že v zákoně 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, byly bezhotovostní platby z tzv. elektronické evidence tržeb (EET) vyjmuty. Ozývají se teď však lidé, kteří dříve brojili za EET a nyní tvrdí, že odmítání platby kartou je důsledkem jejího zrušení. Tak především, i před zavedením EET se realizoval velký podíl plateb hotovostí a žádné dramatické daňové úniky se nekonaly, jako se nedějí ani dnes. To jen zastánci všemocného státu by chtěli mít pod kontrolou každý náš krok,“ uvedl.

A jak daleko jsme od ukotvení zákonné normy, že nesmějí živnostníci přijímat hotovost? „Tato hrozba je na spadnutí. Domnívám se, že nám však hrozí měkčí, o to však zákeřnější podoba, a to uzákonění povinnosti přijímat platby kartou. Rozhodnutí o druhu platby by pak bylo pouze na zákazníkovi. Jakmile si obchodník nebude moci vybrat, že chce jen platby v hotovosti, nebo že chce platby kartou jen za jistých podmínek (např. podle výše tržby), pak se vytratí další díl naší svobody. Bohužel, omezování a okrajování svobody je trendem posledních let. Osobně se obávám, že tlak progresivní politiky je nyní takový, že se dočkáme i věcí, o kterých jsme dříve četli jen v dystopických románech – centrální

registr majetku, omezení vlastníka nakládat se svým majetkem, zrušení hotových peněz, ideová kontrola použití vlastních peněz bankami i úřady a další zvrácenosti. Pán bůh nám pomáhej,“ zhodnotil.

Štěpán Křeček: Přimlouval bych se za právo na hotovost

Pro ParlamentníListy.cz přidal svůj názor i Štěpán Křeček, jeden z nejcitovanějších českých ekonomů a poradce premiéra Petra Fialy (ODS). „Obchodníci jsou ze zákona povinni přijímat hotovost. Umožnění dalších způsobů plateb je dobrovolné a obchodníci si sami musejí vyhodnotit, jak budou v tomto ohledu postupovat. Nutit obchodníky, aby povinně museli přijímat bezhotovostní způsoby plateb, bych považoval za nešťastné, protože by se tím omezovala podnikatelská svoboda. Navíc by se jednalo o první krok na cestě k bezhotovostní ekonomice, která ve svých důsledcích oklešťuje svobodu všech lidí. V tomto případě nesmíme podlehnout nátlaku karetních společností a musíme hotovost bránit, proto bych se přimlouval, aby právo na hotovost bylo přidáno do Ústavy České republiky,“ uvedl Křeček.

Fotogalerie: - Jurečka a důchody

Jana Zwyrtk Hamplová: Vážnější věc, než by se zdálo

Platit hotově není ústavně zakotveno v žádné členské zemi EU. Naopak se zvedá vlna iniciativy, že by do zákona měla být zakotvena platba kartou. Není to tak dávno, co byla skupina senátorů odmítnuta, když chtěli legislativně potvrdit platby v hotovosti.

„K tlaku na bezhotovostní, možná výhradně bezhotovostní styk bych řekla asi tolik, že jde o vážnější věc, než by se zdálo,“ uvedla Jana Zwyrtk Hamplová, senátorka a advokátka. Podle ní jde o velmi významný zásah do lidských svobod mnoha směry a také jde o boření klasických tradic. „Ten mediální tlak je očividný, podle mého názoru není obvyklý a je zadán shora. Aby zase ti, kteří chtějí zachovat právo na hotovost, vypadali jako ti ‚lumpové‘. Samozřejmě

to tak není, může to být v jistém smyslu přesně naopak. V okamžiku, kdy padne právo platby hotovostí, stáváte se rukojmím vládců bank, kteří budou vědět o každém vašem kroku, mnohé budou moci ovlivnit třeba i tím, že vám zadrží vaši hotovost, nikdy už dětem nedáte padesátikorunu do kasičky, nesrovnáte v hotovosti společnou cestu s kamarádkami... Proto jsem zastáncem ústavně garantovaného práva na platbu hotovostí," dodala.

Daňový systém je úplně jiné téma. „Tam se můžeme bavit o právu na účtenku a stropu hotovostních plateb v podnikání, svou logiku mělo EET, zde mohou být jen různé názory. Ale jinak je téma tlaku na platby kartami motivováno příjmem z poplatků a absolutním nebo většinovým přehledem v podstatě o všem včetně možnosti to ovlivnit zásahem bankovního sektoru. Musí být dána obojí možnost, platbu kartou vnímám jako službu, kterou buď využiji, nebo taky ne. A obchodníci, necht' si zvolí, co jim vyhovuje. Babička na tržnici přece nemusí mít platební terminál. I tak k ní budu chodit pro zeleninu. Nenechme si brát svobody, ať se ta snaha tváří jakkoli ušlechtilé," vzkázala.

Sociolog Petr Hampl o kádrování podle stylu platby

Záležitost má i odlehčenější stránku. Lidé dlouhodobě „kádrují“ ostatní ne proto, jestli platí, ale podle toho, jakým způsobem. Kdo neuhradí útratu chytrými hodinkami, telefonem nebo nejhůř kartou, je často považován za opožděného venkovana. „Obávám se, že se s tím nedá nic dělat. Zastánci technologických novinek se pokaždé dívají na ty ostatní jako na zpozdilé, zaostalé, neschopné atd. A to dokonce i tehdy, když se pak ukáže, že ta novinka je zbytečně složitá, drahá, poruchová apod. a že vlastně neušetřila až tolik času. Je otázka sebevědomí každého člověka, zda se s tím smíří. Já osobně používám hloupý tlačítkový telefon a vydržím občasný významný pohled. Ale je to na každém. Někdo významné pohledy ignoruje, někdo se přizpůsobí, a někdo si z toho naopak udělá výhodu,“ uvedl sociolog Petr Hampl.

A v čím zájmu je zbavit se zažité rovnice: Kdo bere hotovost, ten krade, a kdo naopak tezi podporuje? „Obávám se, že v této chvíli nejde ty skupiny jednoznačně vymezit. Samozřejmě že banky by chtěly všechno elektronické. Opravdu nezávisle smýšlející většina obyvatel by chtěla všechno papírové. A mezi tím je spousta dalších skupin s různými představami a různými zájmy,“ uvedl Hampl.

Námět k zamyšlení. Státní banka pro všechny?

Co se týče dohledu, připomíná, že se to týká jen malých transakcí a obyčejných lidí. „Dvěstěkorunová útrata v hospodě. Tu elektronická platba skutečně pokrývá a zajistí, že bude řádně vykázána. Ale už na úrovni desítek tisíc se to dá pohodlně řešit falešnými fakturami, vykazováním neprovedených úkonů apod. Velké korporace pak dokážou schovat desítky miliard,“ poznamenal. „Můj názor? Že je čas, aby do té věci vstoupil stát. Nikoliv zajištěním práva na platbu v hotovosti (což je líbivé heslo, ale ve skutečnosti je to velmi obtížně realizovatelné), ale naopak zajištěním práva na veškeré elektronické bankovní služby,“ uvedl Hampl. „Pro ten účel by tady měla být státní banka (nebo státní smlouva s jednou bankou), která zajistí transakce všem lidem,“ dodal.

Senát zamítl iniciativu skupiny senátorů kolem Jitky Chalánkové z klubu ODS a TOP 09 k ústavnímu zakotvení práva na platbu v hotovosti v únoru.

Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

123 - 4175230287/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Redakci PL můžete podpořit i zakoupením předplatného.
Předplatitelům nezobrazujeme reklamy.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete.
Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte
se ZDE.

reklama

Článek obsahuje štítky

banky , ekonom , karty , peníze , sociolog , Ústava , Hamplová ,
advokátka , hotovost , Štěpán Křeček , EET , Bábek

autor: **Daniela Černá**

doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA byl položen dotaz

Úsporný balíček nebo zvyšování daní

Pane docente Havlíčku, jste zkušený politik, ale i odborník, což jste prokázal v Babišově vládě a v různých diskuzích, kde vždy máte pádné argumenty a mluvíte věcně na rozdíl od politiků pětikoalice. A teď moje otázka. V případě údajného úsporného balíčku podle mne jde jen o zvyšování daní. My nemám...

Odpověď na tento dotaz zajímá celkem čtenářů: 16

Diskuse obsahuje **97 příspěvků**

[Vstoupit do diskuse](#) [Tisknout](#)

Uživateli nejlépe hodnocený příspěvek

Platit podle toho, jak se na mě budou ostatní "dívat"?,

BobyNo1 , 19.07.2023 10:24:35

Vím, že to bylo myšleno odlehčeně, pane Hampl, ale i tak... Moje matka mi často říkala: Co by tomu řekli lidé, kdybys to či ono... Kdybych se za coronateroru choval podle "Co na to lidé", už bych měl v sobě minimálně 4 tečky a možná čichal kytky zespoda. Co mám od lidí? Nechť si odpoví každý sám. Platit budu podle toho, jak se mi to zrovna bude hodit, v hyperkrámu za nákup na 14 dnů zřejmě zaplatím kartou, v obchodě za kapalinu do ostříkovačů či 4 rohlíky s pařížákem použiju hotovost.

| 5 | 0

Další články z rubriky

18:40 Dušek a rakovina. Profesor Žaloudík překvapí Válka

Kauzu „Dušek a rakovina“ vnímá onkolog profesor Jan Žaloudík, bývalý senátor a děkan brněnské medicíny...

20:50 Už ani jako za komunistů. Standardy ve školách půjdou dolů. A Bobošíková ukázala prstem na viníka

17:40 „Dáme základny, a ještě zaplatíme. Vláda bez hrdosti.“ Před Sněmovnou bylo živo

20:20 „Ta stoosmička už od lidí nemá mandát.“ Předčasné volby? Už i z ANO zaznělo

16:35 Šli po Babišovi, ten se naštvál. Jurečka to schytl za „krávu“, Pekarová za rušení

15:22 Potupa Šmardovy ČSSD. Zeman se sešel s Janou Volfovou